

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Frälsare, vi står i förundran inför din kärlek, när du lämnade din himmel och förnedrades bland människor till yttersta svaghet. Tack för att du gjorde det för oss, och tack för att du stod fast i frestelsernas stund. Led du oss i dag att se vad din kärlek har betytt för oss, och ge oss mod och kraft när mörkret verkar segra i världen och frestelserna drabbar oss. Amen.

Predikotexten i dag är hämtad från Matt 4:1–11.

1 Sedan fördes Jesus av Anden ut i öknen för att frestas av djävulen. 2 När han hade fastat i fyrtio dagar och fyrtio nätter blev han till slut hungrig. 3 Då kom frestaren fram och sade till honom: "Om du är Guds Son, så befall att de här stenarna blir bröd." 4 Jesus svarade: "Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun."

5 Då tog djävulen med honom till den heliga staden och ställde honom på tempelmurens krön 6 och sade: "Om du är Guds Son, så kasta dig ner! Det står ju skrivet: Han ska befalla sina änglar, och de ska bära dig på sina händer så att du inte stöter din fot mot någon sten." 7 Jesus sade till honom: "Det står också skrivet: Du ska inte fresta Herren din Gud."

8 Sedan tog djävulen med honom upp på ett mycket högt berg och visade honom världens alla riken och deras härlighet, 9 och han sade till honom: "Allt detta ska jag ge dig, om du faller ner och tillber mig." 10 Då sade Jesus till honom: "Gå bort, Satan! Det står skrivet: Herren din Gud ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna."

11 Då lämnade djävulen honom, och änglar kom fram och betjänade honom.

Vi är nu inne i fastetiden. Det är en gammal kristen tradition att uppmärksamma Jesu lidandesväg under 40 vardagar före påsk. Den första söndagen i fastan har temat "Jesu seger över frestelserna". Under 40 dagar, efter att Jesus hade blivit döpt av Johannes, fastade

han i öknen innan han började sin egentliga verksamhet. Att fasta i 40 dygn kan vara livsfarligt, så det ska vi inte försöka oss på. Jesus måste ha varit fruktansvärt utmattad. Jag brukar bli hungrig om jag inte har fått mat på en halv dag. Nu hade Jesus fastat i 40 dagar! Då passar djävulen på att fresta honom.

Vi har inte fått någon befallning att göra det samma som Jesus. Nej, vi uppmanas i Kolosserbrevet att inte syssla med självald fromhet, "ödmjukhet" och späkning av kroppen, för det tillfredsställer bara det köttliga sinnet. Det kan få oss att inbilla oss att vi gör en god gärning som Gud belönar oss för.

Det kan vara till nytta för kroppen att fasta i vissa situationer. Det kan behövas av medicinska skäl. Det kan också vara nyttigt som en andlig övning, att förbereda sig inför särskilt viktiga saker genom att dämpa köttets verksamhet. Det kan också vara så att Gud någon gång lägger på oss fasta, i den formen att vi blir utblottade i oss själva och beroende av hans nåd och kraft.

I Apg 13 berättas om hur lärjungarna bad och fastade innan de sände ut Barnabas och Paulus på missionsuppdrag. Jesus säger också att hans lärjungar ska fasta sedan han har lämnat dem. Vi ska inte förakta det goda som fasta kan erbjuda, och därför kan vi nu i fastetiden gärna tänka extra på vad vi kan avstå, särskilt när våra insatser behövs ute i världens nöd. Nu är tiden inne att fasta och ropa till Gud om förbarmande, inte bara för Ukrainas lidande folk utan också för att vi i vårt land ska vända oss till Herren.

Jesus botar från syndafallets följder

Tidigt i mänsklighetens historia skedde en annan frestelse av samme djävul som frestade Jesus. De första människorna, Adam och Eva, blev lurade att synda mot Guds bud. Det blev stora följder av deras fall. Synden kom över alla människor. Sedan det har alla människor, som fötts på ett naturligt sätt, fötts med synd. Därmed har djävulen kapat åt sig mänskligheten som byte. Han har triumferat över oss, och en dag vill han därför ta oss med till den eviga elden som Gud har gjort i ordning åt honom och hans änglar. Kom ihåg att det vi ser i dag

är följden av syndafallet. Djävulen är rasande och angriper med lögn och förtvivlan.

Men en människa har fötts till världen som inte belastas av synden. Jesus avlades av den Helige Ande, inte av en man. Han föddes av en ren jungfru, som hade valts av Gud för denna höga uppgift. Nu hade han vuxit upp till en man i sina bästa år, i trettioårsåldern. Han skulle leva som en av oss. Han måste bli frestad i allt. Han skulle bli vår ställföreträdare: dels genom att bestå provet i frestelsen och dels genom att ta på sig världens synder och lida döden för dem på korset. Han skulle gå igenom ett ännu värre lidande än någon människa kan möta.

Jesus mötte samma djävul som i Edens lustgård hade tagit gestalt av en orm. Djävul är på grekiska *diabolos*. Det motsvaras på hebreiska av *satan* och betyder förtalare, åklagare, smädare. Han var en gång en ängel, en av Guds skapade änglar, men han avföll och sedan det har han gått omkring som ett farligt andeväsen och söker vem han kan sluka. Han går omkring också i dag och frestar oss som är döpta att höra till Jesus. Om vi lyssnar till honom går det illa, då står vi inför en evighet tillsammans med honom, och det är ingen lycklig tillvaro. Den tillvaron kallas förtappelse eller helvete.

Men vår text i dag berättar att Jesus är starkare än djävulen. Han stod fast när djävulen frestade. Därför kunde han neutralisera det som skedde i syndafallet. För varje frestelse djävulen kom med vann Jesus, i motsats till Adam och Eva, som föll och syndade.

När vi under fastetiden följer Jesus på hans väg till korset har vi facit på hand: vi vet att han slutligt vann seger över djävulen när han lät sig spikas på korset. Och sin seger fullbordade han genom att uppstå ur graven på tredje dagens morgon. Han har också farit upp till himlen där han utövar Guds allmakt till sin kyrkas bästa. Ingen makt, inte Rysslands president, ingen ond diktator kan besegra honom. Han regerar över allt. Låt oss se hur Jesus övervinner frestelserna.

Första frestelsen

*Då kom frestaren fram och sade till honom:
"Om du är Guds Son, så befall att de här*

stenarna blir bröd." Jesus svarade: "Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun."

Varför säger djävulen "om du är Guds Son"? Han vet ju att han är det. Men i sin mänskliga svaghet måste ju Jesus anfäktas av tvivel, eftersom han har varit frestad i allt, som vi, och vi drabbas av tvivel ibland. Det var en verklig frestelse att tvivla på sin kallelse. Kanske skulle han testa om han hade gudomliga egenskaper? Om han kunde förvandla stenar till bröd skulle det ju vara ett bevis för att han har gudomlig kraft.

Men då hade Jesus inte utfört sitt gudomliga uppdrag: att bli en människa som vi. Han hade fuskat då, tagit en genväg, och hjälpt sig själv i sin svaghet med att han också är sann Gud.

Jesus måste lära lydnad genom sitt lidande. Han hade klätt av sig sin gudomlighet så att man inte kunde se den på något sätt. Han måste ha utgjort en ömklig syn där i öknen: hungrig, trött och utblottad på allt. Kan han verkligen vara Guds Son? Det syntes ingen gloria på hans huvud.

Ändå var det en sak som Jesus inte hade klätt av sig: han hade försett sig med Andens svärd, Guds Ord. Det svingade han nu mot djävulen. Han svarade med att citera Skriften: *Det står skrivet. Det stod skrivet i Skriften att Messias måste bli människa, bli utlämnad åt hedningarna och han måste lida mycket. Han måste bli räknad bland rövare och korsfästas. Det måste han bli för att frälsa världen från dess syndaskuld. Det hade förutsagts när Mose reste upp stängen med kopparormen: för att var och som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv* (Joh 3:14–16).

Det här vapnet borde Eva ha använt i lustgården. Hon borde ha försvarat sig med: Gud har sagt, och det tror jag på. I stället lät hon sig förledas att tro på djävulens bedrägliga tolkning. Och det blev mänsklighetens olycka. Om nu djävulen hade lyckats med sitt försök att få Jesus att fuska med sitt uppdrag hade Jesus inte kunnat återställa det som förstördes i syndafallet. Men han stod fast i sin svaghet: Det står skrivet.

Andra frestelsen

Då tog djävulen med honom till den heliga staden och ställde honom på tempelmurens krön och sade: "Om du är Guds Son, så kasta dig ner! Det står ju skrivet: Han ska befalla sina änglar, och de ska bära dig på sina händer så att du inte stöter din fot mot någon sten." Jesus sade till honom: "Det står också skrivet: Du ska inte fresta Herren din Gud."

I parallellberättelsen hos Lukas kommer den här frestelsen till sist. Det är troligt att Jesus flera gånger hade berättat om sina frestelser för lärjungarna, och kanske hade han inte varje gång sagt precis allt, eller precis i samma ordning. Luther säger att Lukas ordningsföljd passar bättre, för här handlar det nu om en andlig frestelse, och det är den svåraste. Djävulen förvanskar Guds Ord. Han citerar Guds Ord, men han citerar fel. Han övertolkar Guds löften så att de skulle ge oss rätt att göra vad som helst och ändå kunna räkna med Guds beskydd. Men det står inte så i Psalm 91:11, utan det står:

Han ska befalla sina änglar att bevara dig på alla dina vägar.

Gud ska bevara oss på *de vägar han har lett oss på*. Han har inte lovat att beskydda oss på *alla vägar* som vi själva har hittat på eller väljer att gå på. Om Gud väljer en sådan väg åt oss som inte är behaglig, så lovar han att vara med oss och bära oss. Han behöver ibland leda oss på svåra vägar, eftersom vår köttsliga vilja behöver tuktas och vi behöver prövas i vår tro.

Nu hade Jesus en svår väg att gå. Den vägen hade han inte valt själv, för egen del. Gud hade planerat den åt honom. Det var inte meningen att han skulle komma lättare undan genom att utnyttja sin gudomlighet och löften i Guds ord, som inte var tänkta att tillämpas i den situationen. Djävulen frestade Jesus genom att använda hans löften fel.

Det var på templets högsta punkt som djävulen kom med den här frestelsen. Vi vet inte precis var, men det fanns ett bråddjup utanför. Att kasta sig ner där gav ingen chans att överleva.

Om Jesus hade kastat sig ner och överlevt hade det varit ett tecken på hans gudomlighet. Men nu levde han i förnedringens tillstånd. Stunden var inte inne när han skulle visa sin gudomlighet. Jesus avvisar djävulen med ett annat skriftställe, som avslöjar den falska tolkningen: *Det står också skrivet*. Han använde en viktig klassisk regel för bibeltolkning: Skriften ska tolkas med Skriften.

I Edens lustgård hade djävulen också förvrängt Guds ord. Han hade sagt: "Ni ska visst inte dö." Den gången blev människorna lurade. Men Jesus bestod provet, och det blev till välsignelse för världen.

Tredje frestelsen

Sedan tog djävulen med honom upp på ett mycket högt berg och visade honom världens alla riken och deras härlighet, och han sade till honom: "Allt detta ska jag ge dig, om du faller ner och tillber mig." Då sade Jesus till honom: "Gå bort, Satan! Det står skrivet: Herren din Gud ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna."

Här frestar djävulen med människans naturliga svaghet för makt och timlig ära. Han är skicklig att använda sig av alla slags knep. Man har skrattat åt det här stället, för jorden borde ju vara platt om det skulle gå att visa världens alla riken från ett ställe. Men djävulen är skicklig att förföra, och kunde nog konsten att förevisa alla riken och deras härlighet. Hur det exakt gick till vet vi inte, men huvudpoängen är klar: han ville få Jesus att underordna sig honom, att falla ner och tillbe.

De första människorna i paradiset frestades av djävulen med att de skulle bli som Gud om de åt av frukten. De frestades med äregirighet, lust att få makt. De föll. Men Jesus bestod provet.

Jesus hade redan all makt, han ägde som Gud all härlighet i världen. Men nu var han utblottad, han var hungrig och svag. När man såg honom kunde man inte tro att det var världens skapare och kung man såg. Borde inte tanken på att bli en härskare över allt ha fyllt Jesus med längtan?

Men Jesus tillrättavisar ännu en gång djävulen med Guds ord: *Herren din Gud ska du tillbe.* Och så måste djävulen lämna honom för den här gången. Men han kom tillbaka. En gång fick han Petrus att försöka hindra Jesus från att gå lidandesvägen. Men Jesus stod fast. Därför säger Hebr 4:15:

Vi har inte en överstepräst som inte kan ha medlidande med våra svagheter, utan en som har varit frestad i allt liksom vi fast utan synd.

Han kan ha medlidande med våra svagheter just för att han i allt var frestad som vi, men i alla sina frestelser utan synd. Just för att han i alla stycken var en sann människa kunde han ge oss sin gudomliga helighet. Vår synd lades på honom. Det var vår synd som drev in törnekronan i hans panna. Det var vår synd som slog in spikarna i hans händer och fötter. Det var vår synd som fick hans hjärta att brista.

Tack vare hans lydnad kom änglar och betjänade honom. Tack vare hans lydnad ska du och jag bli betjänade av änglar när den dagen kommer att vi blir hämtade till himlen. Inte för att vi har förtjänat det, utan för att Jesus förtjänat det.

Bön: Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre.